

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzijevišču, upravništvo v Marijanišču.

Spomenica o orglah ljubljanske stolnice.

(Spisal prof. Josip Smrekar.)

Blizajoča se dvestoletnica blagoslovljenja in posvečenja ljubljanske stolne cerkve (22. avgusta 1706, ozir. 8. maja 1707) je dala našemu premilostnemu gospodu vladiki in prečasitemu stolnemu kapiteljnu povod razmotrivati, kako bi se ta ondaj krasni, a sedaj vsled dolge pretekle dobe nekoliko osiveli hram božji dal zopet ozaljšati. Sklicala se je v ta namen v dan 23. septembra l. 1903. posebna enketa, ki je imela staviti svoje nasvete; za pojedin predmet pa — zastarele orgle — so premilostni gospod knezoškof račili dati podpisancu nalog, poročati jim o sedanjem stanu stolnih orgel, oziroma o potrebni predelavi ali pa celo novi stavbi njihovih.

Z veseljem sem se — četudi že sam ostarel — lotil tega dela, ter pred nekaterimi meseci predložil Prezvzišenemu svoje mnenje in nasvete.

Ker je v tej razpravi marsikaj, kar bi znalo zanimati tudi širje kroge — zlasti glede sedaj perečega, a še ne popolno rešenega vprašanja o pnevmatičnem sistemu — in tako koristiti častitim cerkvenim predstojništvom sploh pri nameravanih nabavah novih orgel, priobčujem z dovoljenjem presvetlega g. knezoškofa v „Cerkv. Glasbeniku“ to — deloma spremenjeno — spomenico.

Odgovoriti mi je najprej na vprašanje o sedanjem stanju stolnih orgel, njih dispoziciji, ohranjenju, primerni velikosti, mehovju, igravi ter znabitni mogoči prenareditvi. Odgovor na to se žal ne bo glasil veselo.

Ni nobenega dvoma, da sedanje glavne orgle stolnice ljubljanske nikakor več ne ugajajo za glavno cerkev škofije. Za to sodbo, oziroma obsodbo, ni treba ravno gledati na krasne in velike orgle, katere se danes pogostoma stavijo drugod, ne samo v katedralkah, ampak tudi v drugih večjih cerkvah na Nemškem, Francoskem, Laškem in tudi v Avstriji. Muzikalni časopisi prinašajo skoraj v vsaki številki dispozicije novo stavljenih orgel po 40, 50, 70 do 80 in še več spremenov. Res je sicer, da njih ve-

46 13/1 206 L

čina pripada protestantskim cerkvam;¹⁾ a tudi katoliške ne zaostajajo, n. p. velike orgle (Waleker) pri sv. Štefanu na Dunaju z 90 spremeni; S. Francisco (severn. Amerika) sv. Ignacija cerkev 85 sprem.; Augsburg, cerkev sv. Urha (Koulen) 73 sprem.; Passau, stolna cerkev 72 sprem.; Praga, benediktinska cerkev v Emausu (1898) 62 sprem.; votivna cerkev na Dunaju 61 sprem.; stolna cerkev v Moreliji (Meksiko) 56 sprem.; Ruda (šlezijski trg z o. 7000 prebivalci) 54 sprem.; Monakovo, Liebfrauenkirche 54 sprem.; Fulda, stolne orgle (Sauer) 52 sprem.; Emsiedeln v Švici 50 sprem.; Vač (Waitzen, Ogrsko) stolne orgle 48 sprem.; Meran, mestna cerkev, 50 sprem.; St. Lambrecht (Štirsko) 46 sprem.; kapucinska cerkev v Monakovem, 46 sprem.; Krems, 42 sprem.; St. Pölten, stolna cerkev, 42 (ozir. 37) spremenov i. t. d.

Ne pa samo take primere z drugodnimi orglami, temuč tudi sedanja kakovost stolnih orgel sama na sebi kaže potrebo radikalne predelave, ali boljše nove stavbe njihove.

Že dispozicija nikakor ne ugaja sedanjim strokovnim zahtevam. Da se vsak zvedenec lahko sam o tem prepriča jo navedem tu:

I. Manual.

1. Principal 8'	8. Spitzflöte 4'
2. Bordun 16' (krit)	9. Orchesterflöte 4'
3. Bordun 8'	10. Waldflöte 4'
4. Gamba 8'	11. Nasart 2 ² / ₃ '
5. Salicional 8'	12. Superoctave 2'
6. Dulkan 8' (diskant)	13. Mixtura 3na
7. Octava forte 4'	14. Mixtura trojna.

II. Manual.

1. Principal 8'	7. Octava piano 4'
2. Viola Gamba 8'	8. Viola d'amore 4'
3. Salicional 8'	9. Flauto traverso 4'
4. Vox humana 8'	10. Superoctave 2'
5. Corno anglese 8' (lab.)	(prvotno dve vrsti).
6. Octava forte 4'	

Pedal.

1. Untersatz 32' (odprt)	6. Quintbass 10 ² / ₃ '
2. Principalbass 16'	(začetkoma Subbas 16')
3. Violon 16'	7. Principalbass 8'
4. Gambenbass 16'	8. Octavbass 8'
5. Posaune 16'	9. Octavbass 8'
	10. Superoctavbass 4'.

Manualni sklep. — Nobenega pedalnega sklepa. Manuala imata po 54 tipek (C—f⁶); pedal pa 22 tipek (C¹—A); pri vseh pa manjka spodnji Cis. „Schleifladen — System^a“. Sapni pritisek je 76 $\frac{m}{m}$.

¹⁾ N. pr. Berlin, stolna cerkev s 113 sprem.; Lipsija, Nikolalkirche, 95 sprem.; Brunšvik, stolna cerkev, 85 sprem.; Speier, Gedächtnisskirche, 61 sprem.; Lichtenstein, 55 spr. itd. Izvrstni orglar Sauer je samo predvlanski stavil 8 orgel po 40, 50, 94 do 113 spremenov; Waleker pa v zadnjih 3 letih dvanajst orgel s 40—74 spremeni — vse za protestantske cerkve.

Kako borna jednoličnost v spremenih! Po dvakrat Gamba in Salicional 8', tri Octave 4', dvoje Mikstur, 2 Oktavbass 8', Flaut 4' pa preobilica! Izmed vseh 8' spremenov se smejo le oba Principala in Bordun 8' imenovati močni; drugi so sicer za spremljevanje petja dobro porabljivi, a izdajo čisto malo. Očividno je manualna moč, ako ni združena po kopuli (kar pa igravo zelo oteži), nasproti pedalu preslaba. Sedanje intonacije režočih spremenov seveda tudi ne smemo tu iskati.

Ne tajim, da vkljub vsemu temu orgle ljudstvu, zlasti ob spremljevanju petja, še zadosti ugajajo; a mnogo k temu pripomore izvrstni orglavec (poprej čast. g. Gr. Rihar, sedaj gosp. A. Förster) in pa izvrstna akustika stolne cerkve, da ji ni kmalu enake; tudi da odprti Untersatz 32' pedalnim glasom izvanredno, mirno mogočnost. Zvedenec pa takoj — zlasti ob ff. preludijah — na njih glasu spozna neko medlost, nobenega blišča več, vse bolj na flautni glas cikáje; igrava v manualih je trda,¹⁾ v pedalu pa je skoraj stopati treba na tipke.²⁾

Kako pa je delo ohranjeno? Jako slabo! — Rajni g. Goršič je menil, da niti omare, niti piščali niso zaradi črvojednosti, sprhnelosti (vsled starosti in vlažnosti, ki ni mala posebno v vogalih kora), kakor tudi zaradi tenkega ali pomečkanega einastega blaga vredne, da bi se ohranile za nove orgle. — Njegov učence in sedanji mojster J. Milavec, ki je imel (januarija 1905) nalogo zopet preiskati stan orgel, se je izrazil nastopno: Omare so že precej preperle, njih okraski pa zelo črvivi. Porabiti bi se dale le, ako se napravijo čisto novi notranji podboji, na katere bi se stare omare z vijaki pritrdile, tako da bi same ničesar ne nosile; to mizarско delo bi stalo okoli 1000 kron. — Od piščal bi bilo le 7 manualnih spremenov za nove orgle popolnoma ali pa deloma uporabljivih, v pedalu enako le dva spremena. Drugo vse ima več ali manj nedostatkov, tako da ne kaže novo delo ž njim kaziti. — Orglar J. Mauracher, podobar e. kr. konservator J. Vurnik pa soglašata z zgoraj navedenima izjavama, in od ponovljene preiskave omar in piščal bi bilo težko pričakovati ugodnejše sodbe. (Dalje prih.)

Spomini na Sekovo.

(Piše Fr. Ferjančič.)

Nedavno mi je nekdo tožil, da živimo v jako neprijetnem času vednih izpreminjav; v marsikaterem oziru namreč je ravno sedaj nekaka prehodna doba, tako n. pr. gledé pravopisja, gledé katekizma in molitvic, ter sedaj tudi gléde koralnega petja. V resnici, ako se človek privadi kaki reči, je ne opusti rad, kajti nikomur niso ljube vedne izpreminjave, tem bolj ker je to več ali manj združeno s težavami. Skoro gotovo bo ravno to krivo, da se bo marsikdo upiral tudi na novo upeljanemu tradicionalnemu

¹⁾ Dobro se spominjam, da je rajni Gr. Rihar ob priliki slovesnega uvoda novega knezoškofa Dr. Jerneja Widmerja (29. junija 1860) ob rabi zvezanih manualov si do krvi odrgnil prste; z nogami pa je ropotal včasih ne malo.

²⁾ Nič manj kot 5 ventilnih perés in tem pristojno kljukasto mehaniko ima noga premagati.

koralu. In odkritosrčno povem, da od začetka sem tudi jaz z nekako nezaupnostjo vrl nasproti novemu koralu. Nisem se sicer strašil dolgih notnih skupin (takoimenovanih nevni), katere so nam obetali z novim koralom, pač pa sem se bal monotonije, ko sem bral, da se po novem načinu pojó posamezni zlogi enako dolgo. Zato sem silno želel, da bi sam slišal enkrat peti novi koral tako, kakor se ga mora peti. In ta želja — hvala Bogu — se mi je izpolnila minuli mesec, ko sem jo z nekaterimi vrlimi tovariši udaril na Gorenje Štajersko v daljno Sekovo. Kakor znano, bivajo tamkaj benediktinci, ki slové daleč na okrog po krasnem pevanju tradicionalnega koralu. Kakor me je pred enajstimi leti — ob tristoletnici Palestrinini — ponela na Nemško v daljni Rezen želja, da bi slišal tamkaj veličastno polifonijo cerkvenoglasbenih klasikov, tako sem pohitel sedaj v Sekovo, da bi iz ust pobožnih menihov slišal priprosti, tradicionalni koral. Toda obetalo se mi je tamkaj še več. Naš neumorno delavni prvoboritelj na polju tradicionalnega koralu, gospod Kimovec, je vse potrebno ukrenil, da bi se vršil v benediktinskem samostanu tudi kratek koralni kurz, h kateremu je mene še izrecno povabil. Torej ni kazalo drugega, kakor porabiti tako ugodno priliko in dati se podučiti o reči, o kateri sem sicer že marsikaj bral, pa mi je vendar to in ono bilo še nejasno.

Pot v Sekovo ni ravno kratka, kajti prevoziti je treba Gorenjsko, Korosko in tudi lep kos Štajerske, da se pride do zadnje postaje „Knittelfeld“, a od tu se rabi z vozom še dobro poldrugo uro do Sekove, kamor pelje pot večinoma navkreber. V Knittelfeldu na postaji smo se združili, kar nas je bilo Slovencev; bilo nas je pa pet, namreč gg. Kimovec, Premrl, P. Al. Vavpotič, bogoslovec Sedej in jaz. V Sekovi so se pridružili našemu kurzu še štirje ukaželjni gospodje, namreč en Hrvat: P. Tomaž Tomašič iz reda sv. Frančiška, in trije Nemci: jezuit P. Friderik d'Avernas, kaplan Weber iz Pölsa, in regenschori iz Knittelfelda, Rudolf plem. Weis-Ostborn. Koralni kurz je trajal štiri dni, namreč od 29. avgusta do všte-tega 1. septembra. Učili smo se pa ne le pri kurzu samem, temveč zlasti tudi v cerkvi, ker smo imeli vsak dan večkrat priliko slišati krasni tradicionalni koral, kakor ga proizvajajo vrli benediktinci. Tako hočem tudi jaz svoje poročilo deliti v dva dela: najprvo si hočemo ogledati, kaj smo videli in slišali v cerkvi, a na to še, česa smo se učili pri kurzu.

Ta ali oni bo našel morda v teh vrsticah kako zrnce, katero utegne obroditi kaj dobrega sadu.

Najlepša dika sicer neznanega sekovskega trga je prostrani benediktinski samostan z veličastno cerkvijo. Ta samostan je res nekaka država v malem. V njem najdeš vse, kar hočeš; celo pivovarne ne manjka v njem. V samostanu je okoli 30 patrov, okoli 50 bratov in kakih 20 drugih hlapcev. Vlada pa v tem samostanu najlepší red; človeku se zdi, da vidi tu nekak vzor, kakšni bi morali samostani biti. Nekdo se je izjavil, da ako kdo le nekaj dni biva v tem samostanu, je že toliko, kakor bi bil opravil duhovne vaje. Gotovo je, da ta pobožni duh, ki veje v samostanu, silno vpliva na to, da je tudi koralno petje tako milo, pobožno.

Dà, tega prepričanja sem bil že od nekdaj, da lepo in vzpodbudno more peti koral le oni, ki je prečinjen pobožnega, verskega duha. Zato pa nas koralno petje po samostanih tako silno gane, nasprotno pa nas isto petje iz ust posvetnjakov pusti hladne, mrzle.

Toda vstopimo na samostansko dvorišče, skozi katero se gre v cerkev! Pred nami stojita dva v romanskem slogu zidana stolpa, katera hranita v sebi vsak svojo znamenitost. Na levem stolpu, kateri se je pred nekaterimi leti podrl, pa so ga zopet sezidali, je velik, 120 centov težak zvon iz leta 1435., a na drugem stolpu je znamenit zvon iz leta 1250.

Toda vstopimo v svetišče samo! Veličastna bazilika, zidana v romanskem slogu s tremi ladijami, napravi na nas takoj pri vstopu jako ugoden utis. Cerkev je zelo dolga, in baldahinski veliki altar se nam pri vstopu dozdeva silno oddaljen. Ako gremo nekoliko dalje po cerkvi, zapazimo na evangelijski strani krasen mavzolej z lepim nagrobnim spomenikom; tu počiva namreč nadvojvoda štajerski, Karol II. s svojo soprogo Marijo Bavarsko. Na isti strani je tudi znamenita „škofovska“ kapela, v kateri počiva več sekovskih škofov.

Ako se ozremo proti presbiteriju, vidimo pred velikim altarjem na obeh straneh po dve vrsti krasno izdelanih sedežev; tu torej molijo in prepevajo pobožni menihi. Na epistelski strani zapazimo nad sedeži kot nekak okrasek v dveh obokih lepo razvrščene piščalke, dokaz, da morajo tamkaj zadej stati orgle. In res, ako stopimo nekoliko bliže k presbiteriju, zagledamo na epistelski strani prav tik velikega altarja in ob koncu sedežev igralno mizo. To je velika prednost za organista, kateri je tako v neposredni zvezi s celebrantom in korom. Tu je pač mogoča največja točnost, ko ima organist ravno pred očmi mašnika in pevski zbor. (Dalje prih.)

Cerkvena glasba.

IX. *)

26. Ig. Hladnik, Missa Salve Regina, op. 59. Part. in glas 2 K 40 h, vsak glas posebej 20 h. Založnik skladatelj sam v Novemestu.

Skladatelj pravi, da hoče s to mašo podati šibkejšim zborom pripravnega gradiva, ki jih polagoma usposablja za težje skladbe. Jako kočljiva naloga, „dem vom Leichten zum Seichten ist nur ein Schritt“. Take namere so bile na mestu pred 25 leti, ne danes. Vendar je skladatelj ugodil svojemu namenu s prav lahkim Kirijem v C-dur, z mnogimi solo- in unisono spevi, pri katerih se odpočijejo drugi glasovi, oziroma najdejo drug na drugem oporo. Maša pa ni tako lahka, kakor se vidi na prvi hip, ker prepogosto se menja ritem, kakor tudi tonov način in je preveč dieze v maši, t. j. mnogo je križev in b, ki otežujejo priučenje in izvrševanje skladbe. Skladatelj tudi še ni opustil stare razvade, da iz postavljenega tonovega načina kmalu preide v drugega in tretjega in se šele povrne nazaj, „ko mežnar odzvonil je dan“, t. j. v zadnjem trenutku, in tako se izgubi značaj tonovega načina in vsa jedinstvenost.

Ne da se tajiti, da ima skladatelj jako razborit temperament, vendar v drzovitih postopih prezira nauke harmonije, ki se opirajo na naravo. Melodija ni plemenita; recimo

*) Primeri: Cerkveni Glasbenik I. 1905.

enkrat kar naravnost: Melodika Hladnikova je — vsakdanja — fantovska. Primeri samo „Christe“. Take melodije niso za cerkev. Modulacija dostikrat preobilna, sentertja pa tudi dolgočasna. Primeri „Domine Deus“ v Gloriji; tonika, dominantna, spodnja dominantna in zopet od kraja.

Cerkveno-muzikalna literatura je toraj za en komad bogateja, vrednost pa naj presodi natančneje vsakdo sam.

27. **J. Döbler**, *Adoremus*, 6 motetov za moški zbor. Partitura 1 K 20 h, en glas 30 vin. Copenrath.

Besedilo k motetom je 1. Antifona „Adoremus“ s psalmod „Laudate“, 2. Bone Jesu, 3. Defensor noster, 4. Domine non sum dignus, 5. Pange lingua, 6. Veni Creator. Zbirka je vredna priporočila, četverglasni stavek gladek, naraven, težkoč nobenih.

28. **V. Engel**, *op. 25. Missa in hon. S. Familia* za moški zbor. Partitura 1 K 80 h, en glas 30 vin. Copenrath.

Teško je zložiti mašo za moški zbor, da ne bi utrudila. Obseg glasov je omejen, skladatelj se ne more razvijati tako na široko, kot v mešanem zboru. Tenoristi se hitro vpehajo itd. — Vsem tem pomislekom prestriže Engel pot, ker maša ne gre čez visoki **g**, ima lepe motive, katere skladatelj razvija dvo-tri-četeroglasno, skrbi tako za razliko in ne utruji. Maša ni pisana v „Liedertafelstil“, marveč delo kaže na mnogih krajih kanonične oblike, lepo izpeljane v kontrapunktu oktave. Toplo se priporoča moškemu zboru.

29. **V. Goller**, *Te Deum*, *op. 50.* za mešan zbor in orgle, Partitura 1 K 80 h, en glas 30 vin. Copenrath.

Jako porabna skladba, kratkočasna radi izprememb v ritmu, sestave glasov, vedno sveže harmonije, elegantne melodije. V umetnostnem oziru se prišteva skladba lahkim kompozicijam.

30. **P. Griesbacher**, *Missa in hon. S. Ambrosii*, *op. 88.* za dva enaka glasa z orglami. Partitura 1 K 20 h, glas 30 vin.

Maša, podobna Mittererjevi „Nominis Jesu“ glede manje sestave, vendar popolnoma samostojna v umetnostnem oziru. Jako vredna priporočila in dobro došla onim zborom, ki sentertja radi pojó dvoglasne maše, ker je zanje treba manj aparata, pa so jako spodbudljive, če se lepo izvajajo. Manj bleska, več vsebine.

Nove orgle.

a) Na Vrhpolju.

Vrhpolje je kuracija blizu Moravč. Ondi je g. I. Milavec postavil nove orgle, svoj opus 3. Dispozicija.

Manual:

1. Principal 8'	5. Flauta 4'
2. Bordun 8'	6. Praestant 4'
3. Salicional 8'	7. Superoktav 2'
4. Undammaris 8'	8. Mixtur 2 ² / ₃ ' trikratna.

Pedal:

9. Subbas 16'	12. Oktavkoppel.
10. Pianobas 16'	Štirje zbiralniki.
11. Pedalkoppel	

Orgle so sicer majhno, a prav lepo delo. V malih orglah so sicer zastopane vse bóje, ali le v enem komadu. Vsi spremenil imajo svoj značaj, piščali odgovarjajo dobro, intonacija je skozi enakomerna; Subbass se je posebno dobro obnesel, v zvezi z manualom ima prav krepak glas. Relais kopule imajo v teh orglah stožke; to se dozdaž še ni delalo, delodi pa kopulam absolutno sigurnost. Meh je za te orgle še prevelik, a bolje prevelik, nego premajhen; sapa meri 80 mm. Omara je arhitektonično lepo izdelana in to je dovolj. Cena orglam je za 9 pevajočih spremenov 2.800 Kron, nižja ne more biti; vožnja zadene naročnika.

G. Milavec kaže vedno bolj, da je nadarjen, priden in vesten, tedaj vreden zaupanja.

P. H. Sattner.

b) Na Vranji peči.

V dekaniji kamniški na Vranji peči je postavila tvrdka „Brata Zupan“ v Kamnigoricu opus 100 nove orgle, katere sem podpisane 14. decembra 1905 kolikor mogoče natančno pregledal in poizkusil. — Dispozicija je sledeča:

1. Principal 8'	5. Flavta travers,
2. Octav 4'	6. Mixtura dvo-trojna,
3. Bordun 8'	7. Subbas 16'
4. Gamba 8'	8. Pianobas 16'

Pedal in Octav Coppel.

O teh orglah se pohvalno izražam, kajti imajo izvrstno dispozicijo, pravo intonacijo, (kar je glavna reč), prav razdeljeno egalizacijo, prijetne in zadosti močne spremene, lepo mehaniko, precizno odgovarjanje, prav okusno izdelano omaro, ki je pravi cerkveni kinč, trden in zanesljiv meh (Pistonbalg), ki je zoper vsako vlažnost in ceno primerno. Zato priporočam imenovano tvrdko cerkvenim predstojnikom.

P. Angelik Hribar.

c) V Vojni vasi pri Črnomlju.

Novo orgle za Vojno vas pri Črnomlju je dne 10. junija t. l. kot svoj opus 98, postavila tvrdka „Brata Zupan“ iz Kamnigoric na Gorenjskem.

Dispozicija, ki jo je odobril veččak prečast. g. prelat in kanonik Jož. Smrekar, je za to cerkev izborna sestavljena. Gospod mojster je na tem dičnem delu pokazal, da ni samo izvrsten orglar, intonator in vglasbenik najfinejšega okusa, ampak tudi temeljit tehnik orglarske umetnosti. To trditve opravičuje pogled na unanost, še bolj pa notranji stroj, ki je po vseh modernih zahtevah v funkciji in finesi na svojem mestu. Nič se ne izpotakne in ne zaostaja, vse se vrši prožno, tiho in lahko.

Igralnik je eleganten, material čist. Mehanika je kovinska in moderna, deluje precizno in zanesljivo, brez ropota. Zbiralniki, klaviatura v zvezi s sapnico je nekaj posebnega, kar vzbuja veselje do igre in podaja večjemu igralcu razpolago raznih kombinacij. Intonacija je čista, karakteristična in resno določena napisanim imenom. Težko se je odločiti, kateremu registru gre prednost.

Oba principala 8' in 4' sta markantno pojoča, imata sonoren, a lep in prijeten ton. Bordun je v višini prava okarina. Traverzna flavta je svir čiste orkestralne flavte. Gamba zelo jasna, moderno režoča. Pianobass 16' v zvezi z gambo modulira čarobno spremstvo v basovih fugah v piano-igrah. Plenum je mogočen, ne vriščeč. Mikstura živa, pa ne vpijoča-kričeča. Široki 16' bas pa daje v zvezi s kopolami mogočno podlago celemu stroju, tako, da je celota stopljena v impozanten izraz tonove sile.

Končno naj še omenim meh, kar je orglam, kakor pljuča človeku. Tako napravljenega meha še do sedaj nisem videl. Narejen je tako, da pri največji vlažnosti ne more razpasti. Ne pumpa, ne regulator nimata nič gub (Falten). Deluje mirno in izvrstno, se lahko goni in daje obilo zgoščene sape.

G. Zupan pa je zajedno tudi orgle v črnomeljski župni cerkvi v toliko pre naredil in izpopolnil, da je mesto prejšnjega le za plenum vporablajočega kričečega korneta vstavil novo piano-donečo režočo gambo 8', oktav bas pa je nadomestil z novim piano-basom 16', ki da v zvezi s pedalnim kopelnom polnodoneč bas. Orgle, Goršičevo delo iz l. 1882, so bile tem povodom popolnoma osnažene in izborno uglašene. Orgle so ponos lepo prenovljene župne cerkve.

G. Zupan je lansko leto tudi Goršičeve orgle v Starem trgu pri Črnomlju izborno predelal in preintoniral.

Z Nekaterimi predelavami je res na teh orglah napravil nekaj posebnega.

Obračajmo se torej k zaslužnim domačim mojstrom, saj nam isto ali še boljše nudijo kot ptuji. Živelci domači slovenski mojstri!

R. Šch.

Dopisi.

Maribor. Praznik sv. Cecilije je tukajšnji stolni zbor letos posebno slovesno obhajal: v nedeljo po prazniku (Cecilijino nedeljo) je pri slovesnem opravilu pel mogočno šesteroglasno L. Coerne-jevo mašo s spremljevanjem orgel, poleg tega pa se je — radi zaprek malo pozneje, namreč dne 6. decembra zvečer — vršil v stolnici cerkven koncert tudi kot Cecilijino slavnost, ki mu je bil spored sledeč: 1. H. Goetze: Weihesang zur hl. Cäcilia, meš. zbor a capella; 2. Brosig: Ave Maria, meš. zbor z orkestrom; 3. R. Bibl: Dies irae iz Requiem v D-molu, meš. zbor z orkestrom; 4. Fr. Schubert a) „Litaney“ auf das Fest aller Seelen, b) Pax vobiscum, enoglasni moški zbor z orkestrom; 5. Stehle: Terra tremuit, meš. zbor a capella in G. Witt: Te Deum, meš. zbor. z orkestrom

Stolnemu zboru je pomagalo mnogo pevskih moči iz duhovskega semenišča ter dveh učiteljskih, tako da je zbor brojil nad 120 pevcev in pevk, katere je spremljal velik orkester. Nemale zahteve je stavil navedeni spored, a zbor in orkester sta pod vodstvom stolnega vikarja, g. Fr. Tropa, svojo nalogo v celem dobro izvršila, dasi je v nekaterih posameznostih — deloma vsled utrujenosti pevcev — zaostajala preciznost. Presunljiv je bil učinek točk, kakor štev. 3. in 6., dočim je n. pr. Brosigov Ave Maria očaral s svojo ljubkostjo.

Ta koncert je vzbudil v vseh krogih mnogo zanimanja, tako da je bila prostorna stolnica polna poslušalcev iz mesta, a tudi iz vse školje se je mnogo prijateljev cerkvene glasbe odzvalo vabilu. Čisti dobiček koncerta je pomagal ustanoviti fond za nove orgle v stolnici; kajti sedanje stolne orgle — da jim iz usmiljenja in sočutja še pustimo to ime so neozdravljivo bolne ter kakor jetičen bolnik delajo nadlogo pevskeму zboru in vernikom v cerkvi in nemara večkrat tudi samim sebi. Upamo, da se bo stolnica kmalu zavesečila novih orgel, dostojnih in zmožnih, da bi pomagale škoŕji kazati vzorno cerkveno glasbo.

Opisani koncert je priredilo — tako je bilo tiskano na sporedih — Cecilijino društvo za lavantinsko škoŕjo. In o tem „priređitelju“ naj Vam prihodnjič zapišem nekaj vrstic.¹⁾

¹⁾ Prosimo. — Urednik.

Oglasnik.

Kyriale sive Ordinarium missae cum cantu Gregoriano editionis Vaticanae. Izdala „Styria“ v Gradeu. Cena 60 v. Kuzičica ima lep, razločen tisk na dobrem papirju, in je v podolgastem formatu trdo vezana. Obseg: 3 Asperges, 1 Vidi aquam, 18 maš, 4 Credo; v oddelku „Cantus ad libitum“ se nahaja: 11 Kyrie, 3 Gloria, 3 Sanctus (Benedictus), 2 Agnus. Največjo težavo bo delala pisava v tej novi izdaji, pa dober poduk bo vse premagal, saj razlik ni mnogo. N. pr. note, ki stoje ena nad drugo, se pojo od spodaj navzgor na en sam zlog, pri okrogli podkovi podobni črti se pojeta samo najvišji in najnižji ton, naslednji ton je že označen z navadno noto. Kdor se hoče temeljito podučiti o koralu, naj si naroči: „Der Choral, das Ideal der katholischen Kirchenmusik von P. Suitbert Birkle, O. S. B.“ Cena 3 K, izdala „Styria“ v Gradeu.

Oznanilo.

Zaradi lažjega načina pri nabiranju naročnine je stopil „Cerkveni Glasnik“ v čekovni promet e. kr. poštne hranilnice. Zato prilagamo današnjemu listu položnice, katerih naj se blagovolijo poslužiti člani naši naročniki. Ako bi položnico dobil tudi kdo, ki je že poravnal naročnino, naj nam to oprostí.

Oznanjamo hkrati, da imamo v zalogi še več starih letnikov, katere bi za primerno ceno radi oddali.

Današnjemu listu je pridejana 1. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiskala Zadrúžna tiskarna v Ljubljani.